

Małgorzata Jakubowska
UŁ

Filozofia kina G. Deleuze'a – w poszukiwaniu kryształów czasu
[résumé]

Kino Gillesa Deleuze'a dotyczy filozofii, teorii i historii kina rozpatrywanej z perspektywy dwóch modeli: kina obrazu-ruchu i obrazu-czasu. Przedmiotem mojego zainteresowania będzie kino obrazu-czasu, jako szczególna analiza rozwiązań stricte filmowych proponowanych przez „myślicieli kina”, ale także filozoficzna refleksja związana z kategoriami czasu.

Deleuze sięga w swoich koncepcjach przede wszystkim do rozwiązań zaproponowanych przez Henri Bergsona. Dostrzega w narodzinach kina i powstaniu *Materii i pamięci* związek, który z perspektywy rozwoju kina domaga się reinterpretacji. Bergsonizm jest jednak jedynie punktem wyjścia dla dalszego „empiryzmu pojęć”. Filozof bada, w jaki sposób różnorodne aspekty czasowości funkcjonują we współczesnym filmie, zastanawia się nad temporalnymi strukturami, które mogą być przez kino rozwijane, rozważa środki filmowe, umożliwiające wyeliminowanie automatyzmu widza, na rzecz zanurzenia go w świecie czystych obrazów pamięci z ich wszystkimi możliwościami wynikającymi z wirtualności. Kategorią centralną dla tych rozważań jest struktura kryształu.

Filmy Wojciecha Jerzego Hasa – reżysera o szczególnej wrażliwości nie tylko estetycznej, ale także „myśliciela kina” – zogniskowane są na doświadczeniu czasu i poszukiwaniu oryginalnych ujęć dla czasowych struktur filmowej narracji. W rezultacie Hasowskie konstrukcje czasu i fikcji są tym rodzajem sztuki, która „daje do myślenia”. „Empiryzm pojęć”, tak propagowany przez Deleuze'a, skłonił mnie do podjęcia próby odczytania niektórych aspektów filmowych dokonań Hasa w perspektywie rozważań kina obrazu-czasu.